

ΧΡΗΜΑ

Πάρτι με 4,6 δισ. ευρώ απευθεί

Μεγάλο φαγοπότι αποκαλύπτει η νέα ετήσια έκθεση-φαρμάκι του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Σε 12.856 συμβάσεις

Ενα τεράστιο «κόμμι» με απευθείας αναθέσεις υποκαλύπτει για ακόμα μια χρονιά το Ελεγκτικό Συνέδριο, στη νέα ετήσια έκθεσή του. Σε πολλές περιπτώσεις, οι συντάκτες της σιάζουν «φαρμάκι» για τον τρόπο που λειτουργεί η κυβέρνηση.

Το σκεπτικό είναι κάτι παραπάνω από εξοφθαλμια βρέθηκαν 15.777 συμβάσεις, συνολικής αξίας 4,6 δισ. ευρώ. Σχεδόν οι 8 στις 10 ήταν απευθείας αναθέσεις (12.856 περιπτώσεις), ενώ σε 78 περιπτώσεις ακολουθήθηκε η διαδικασία του «συναγορευτικού διαγωνισμού», με το συνολικό ποσό να διαμορφώνεται στα 1,98 δισ. ευρώ.

Μόνο που το Ελεγκτικό Συνέδριο επισημαίνει πως «παρόλο που η διαδικασία του συνταγογραφικού διαγωνισμού έχει καταργηθεί ήδη από την 1η Σεπτεμβρίου 2021, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν, εξακολουθεί να περιλαμβάνεται μεταξύ των διαδικασιών ανάθεσης που ακολουθήσαν οι φορείς και κατά το μεταγενέστερο χρονικό διάστημα (υπουργεία Εθνικής Άμυνας, Προστασίας του Πολί-

6.481 υποθέσεις ήταν έως 10.000 ευρώ, έτσι ώστε να μην χτυπήσει «συναγορευμός»

της, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής). Δηλαδή, τέσσερα υπουργεία «έτρεξαν» διαγωνισμούς με ένα πλαίσιο που καταργήθηκε προ πέντε ετών (ΒΛΕΠΕ ΠΙΝΑΚΑ 1).

Στις περισσότερες περιπτώσεις φαίνεται πως ακολουθήθηκε η εξής τακτική: μικρές συμβάσεις για να μη «συναγογν» στο μάτι. Πώς άλλως να εξηγήσει κανείς πως από τα συνολικά 12.856 απευθείας αναθέσεις, οι μισές, δηλαδή οι 6.481, ήταν έως 10.000 ευρώ, για τις οποίες δόθηκαν συνολικά σχεδόν 377 δισ. ευρώ. Η κατανομή αυτή αποδεικνύει μια τακτική «κρίση και βασιλεία», όπου μεγάλα έργα ή υποθέσεις διανομής σε μικρότερα πακέτα για να αποφευχθεί η αναλυτική δημοσίευση παρακολούθησης ή ο διαγωνιστικός έλεγχος.

Στην επόμενη κατηγορία, συμβάσεις αξίας μεταξύ 10.000 και 20.000 ευρώ πραγματοποιήθηκαν 2.946 φορές, με συνολικό κόστος 42,3 εκατομμύρια ευρώ. Παρά την αύξηση της μέσης αξίας ανά σύμβαση, οι ανάθεσεις παραμένουν σχετικά μικρές σε σχέση με τις συνολικές δαπάνες, γεγονός που επιβεβαιώνει τη στρατηγική των μικρών συμβάσεων. Ακολουθούν οι κατηγορίες 20.000-30.000 ευρώ με 2.045 συμβάσεις αξίας 52,9 εκατομμυρίων ευρώ και 30.000-37.200 ευρώ με 1.205 συμβάσεις συνολικής αξίας 41,5 εκατομμυρίων ευρώ, δευτερευόντως ότι όσο αυξάνεται το ύψος της σύμβασης μειώνεται ο αριθμός των αναθέσεων, αλλά αυξάνεται το μέσο κόστος ανά σύμβαση (ΒΛΕΠΕ ΠΙΝΑΚΑ 2).

Λάθη, διπλοκαταχωρίσεις και ανεπαρκείς έλεγχοι συνθέτουν το ζοφερό τοπίο

Όπως αναφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο, σε αρκετές περιπτώσεις κατά τη διασφάλιση των στοιχείων παρατηρήθηκε ασυμφωνία ως προς το πλήθος των καταχωρισμένων συμβάσεων (υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Δικαιοσύνης, Προστασίας του Πολίτη), καθώς και εσφαλμένες καταχωρίσεις σε αυτό (υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Πολιτισμού, Προστασίας του Πολίτη). Αναφέρει παράλληλα πως «η απουσία ενός κεντρικού μητρώου συμβάσεων, στο οποίο θα τηρούνται με ενιαίο τρόπο τα στοιχεία των συμβάσεων, ιδίως στους φορείς για τους οποίους η αρμοδιότητα συννομής συμβάσεων είναι κατανοητή, μένει σε πλήρη αποκλειστικότητα υπέρ των (όπως, π.χ., το υπουργείο Εθνικής Άμυνας, Προστασίας του Πολίτη, Ναυτιλίας και

Νησιωτικής Πολιτικής) διαχειρίζεται τη λήψη αξιοπιστίας, πληροφόρησης, απαλλαγμένης από σφάλματα, ελλείψεις, διπλοκαταχωρίσεις κ.λπ.». Τι άλλο έχει εντοπιστεί στην έκθεσή του; ■ Η λειτουργία των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου (ΜΕΕ) παραμένει ανεπαρκής, παρά τη θεσμική τους σύσταση στην πλειονότητα των φορέων. ■ Παρατηρείται στη διαδικασία διενέργειας δαπανών και αδυναμία στην εφαρμογή της δικλίδας του άρθρου 26 του ν. 4270/2014, που αφορά τον έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών πριν από την ανάληψη υποχρεώσεων. ■ Ασυμφωνίες μεταξύ των στοιχείων των δημοσίων συμβάσεων που τηρούνται στα εσωτερικά μητρώα των φορέων και σε εκείνα που καταχωρίζονται στα κεντρικά πληροφοριακά συστήματα (ΚΗΜΔΗΕ).

■ Ευρεία χρήση εξαιρετικών διαδικασιών (διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, απευθείας ανάθεση). Σημαντικό ποσοστό συμβάσεων, και συγκεκριμένα το 43%, υλοποιήθηκε κατόπιν διαγωνισμού και το 61% κατόπιν εξαιρετικής διαδικασίας, κάτι που αντιστοιχεί με την υποβολή μιας μόνο προφοράς. ■ Αύξηση των απλήρωτων και ληξιπρόθεσμων οφελών της Κεντρικής Διοίκησης, σε σχέση με το 2023 και ελλείψεις στην Μνημώου Δεσμεύσεων από αρμόσιους φορείς. Η αξιοπιστία του Μνημώου Δεσμεύσεων επηρεάζεται από ελλείψεις στην ενημέρωση και από κακή αυτοματοποιημένων διαδικασιών με τα λοιπά συστήματα, γεγονός που δύσκολα να προκαλέσει δημοσιονομικούς κινδύνους και έκτακτες προγραμματισμένες επιβλητικές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΛΗΘΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΑ

Διαδικασία ανάθεσης	Πλήθος συμβάσεων	Ποσοστό επί συνόλου	Αξία συμβάσεων	Ποσοστό επί συνόλου
Απευθείας ανάθεση	12.856	81,49%	307.054.136,62 €	6,67%
Ανοικτή διαδικασία	2143	13,58%	3.135.575.171,70 €	68,14%
Διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση	649	4,11%	546.899.595,53 €	11,88%
Συναγορευτικός διαγωνισμός	78	0,49%	1.983.335,86 €	0,04%
Κλειστή διαδικασία	49	0,31%	163.545.573,61 €	3,55%
Ανταγωνιστικός διάλογος	2	0,01%	446.911.454,64 €	9,71%
Σύνολο	15.777	100%	4.601.969.267,96 €	100%

Πηγή: Ελεγκτικό Συνέδριο

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΑΞΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗ

Αξία σύμβασης με ΟΠΑ	Πλήθος συμβάσεων	Συνολική αξία συμβάσεων
0-10.000 €	6.481	37.695.979,10 €
10.000-20.000 €	2.946	42.319.912,96 €
20.000-30.000 €	2.045	52.867.038,29 €
30.000-37.200 €	1.205	41.509.575,53 €
>37.200 €	179	132.661.630,83 €
Σύνολο	12.856	307.054.136,62 €

Πηγή: Ελεγκτικό Συνέδριο

as αναθέσεων από το Δημόσιο!

έγιναν παρακάμψεις διαγωνισμών, ενώ σε 78 περιπτώσεις «έτρεξε» καταργημένη διαδικασία

Παρατυπίες και αλληλοποίηση στοιχείων σε πολλαύλες υπουργεία

Η έρευνα του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποκάλυψε μια σειρά από «περιέργες» περιπτώσεις σε πλείστα υπουργεία. Αναλυτικά, όπως χαρακτηριστικό αναφέρεται στις σελίδες 78-80 της επίκαιρης έκθεσής του: Πλήθος υπουργείων: Επιλογή της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης στον ίδιο οικονομικό φορέα, ύστερα από κατάτμηση της συνολικής ποσότητας σε μικρότερες, αντί της διεξαγωγής διαγωνισμού (υπουργεία Προστασίας του Πολίτη και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας).

Απευθείας αναθέσεις των άρθρων 10723 και 11824 του ν. 4412/2016, αντί της διενέργειας ενός ενιαίου ανοικτού διαγωνισμού, για όμοια και ομοειδή αγαθά (υπουργεία Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Προστασίας του Πολίτη, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού). Επιλογή της διαδικασίας διαπραγματεύσεως χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διακήρυξης, χωρίς να περιγράφονται οι ειδικότερες περιστάσεις, εκ των οποίων αντράμεν στο άρθρο 32 του ν. 4412/2016, που δικαιολογούν τη χρήση αυτής της διαδικασίας, ή να προκύπτει καταστέγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα Αρχή (υπουργεία Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης).

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις μη εμπρόθεσμης απόδοσης λογαριασμού ΧΕΠ σε δύο περιπτώσεις, ποσού 53.000 ευρώ -δεν υποβλήθηκαν τα δικαιολογητικά απόδοσης λογαριασμού από τους υπολόγους των ΧΕΠ (υπουργεία Υγείας και Μετανάστευσης και Ασύλου).

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις ακρεώσιμης καταβολής τακτικών και πρόσθετων αποδοχών:

α) Λόγω εσφαλμένης μεταλογικής κατάτμησης υπαλλήλων στους οποίους είχαν ανασταθεί καθήκοντα αναπληρωτή προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης (υπουργεία Εξωτερικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Προστασίας του Πολίτη και Εσωτερικών (τομέας Μακεδονίας - Θράκης)).

β) Λόγω παραμονής στην υπηρεσία υπαλλήλων ΙΔΑΧ, μετά τη συνταξοδότησή τους (υπουργεία Τουρισμού, Εθνικής Αμυνας, Πολιτισμού, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, και Υποδομών και Μεταφορών, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου).

Στα υπουργεία Εθνικής Αμυνας, Προστασίας του Πολίτη, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Πολιτισμού διαπιστώθηκαν εσφαλμένες καταχωρήσεις στο ΚΗΜΔΗΕ των στοιχείων των συμβάσεων (ως προς το συμβατικό τίμημα, τις περιγραφές των αντικειμένων των συμβάσεων, το είδος της σύμβασης, καθώς και τη διαδικασία ανάθεσης), με συνέπεια την αλλοίωση της πραγματικής εκδότης όσον αφορά τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών, αλλά και την ακριβή και ορθή πληροφόρηση των τρίτων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις μη τήρησης της νομοθεσίας περί προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας. Συγκεκριμένα, συνήφθησαν συμβάσεις συνολικής αξίας 2,46 εκατ. ευρώ, χωρίς να υποβληθούν σε προσυμβατικό έλεγχο από

το Ελεγκτικό Συνέδριο, παρόλο που η αξία τους υπερβαίνει το όριο άνω του οποίου διενεργείται υποχρεωτικό έλεγχος νομιμότητας πριν από τη σύναψή τους (υπουργεία Μετανάστευσης και Ασύλου).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Εξοφλήθηκε δαπάνη για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης όλων των μορφών επικοινωνίας προς τον ευρωπαϊκό αριθμό έκτακτης ανάγκης «112» για τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο, Μάρτιο και Οκτώβριο 2024, σε εκτέλεση σχετικής σύμβασης η οποία είχε διέλθει του προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου πριν από την υπογραφή της, χωρίς όμως να τηρηθούν όροι του διατάκτικού της

σχετικής πράξης του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας). Περισσότερο, διαπιστώθηκε περίπτωση δαπάνης μίσθωσης ακινήτου κατά παράβαση της αρχής της οικονομικότητας, με επιβάρυνση του φορέα, ήδη από το 2019, ύστερα από διοικητικές παραστάσεις του αρχικού συμβατικού μίσθωσης, καίτοι διαθέτει ιδικό ακίνητο, δεδομένου ότι δεν

πραγματοποιήθηκαν οι εργασίες επιθεώρησης του τελευταίου, ώστε να στεγαστεί εκ νέου τις υπηρεσίες του. Μη έγκαιρος προγραμματισμός προμηθειών - υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να συναφθούν κατά το ίδιο χρονικό διάστημα περισσότερες ομοειδείς συμβάσεις με τον ίδιο οικονομικό φορέα, συνολικού ποσού άνω των ορίων της απευθείας ανάθεσης, χωρίς να διενεργηθεί διαγωνιστική διαδικασία.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Απευθείας ανάθεση παροχής υπηρεσιών αξίας 189.904,51 ευρώ μέσω προγραμματικής σύμβασης, χωρίς να πληρούνται τα συνιστά χαρακτηριστικά της προγραμματικής σύμβασης του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 και χωρίς ο φορέας υλοποίησης να διαθέτει ίδια τεχνικά μέσα ή μόνιμο προσωπικό για την εκτέλεση αυτής, αλλά αναθέτει το έργο σε εξωτερικούς συνεργάτες, κατά παράβαση και του άρθρου 12 του ν. 4412/2016.

Επιπροσθέτως, στο υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής διαπιστώθηκαν περιπτώσεις μη νόμιμων δαπανών μετακινήσεων, λόγω πλημμελείων στη διαδικασία εκκαθάρισης των δαπανών, και συγκεκριμένα: α) μετακινήσεις μετακλήτων συνεργατών στο εσωτερικό και το εξω-

τερικό, οι οποίες δεν προκύπτουν από θεσμική εξουσιοδότηση και για τις οποίες δεν προσδιορίζεται επαρκώς ο σκοπός και η συνάφειά τους με τις αρμοδιότητες των μετακλήτων, ούτε προκύπτει τεκμηριωμένα το υπόλοιπο των ημερών απουσίας, και αυτοί δικαιούνται, β) πλημμελής έκδοση των εντολών μετακίνησης, καθώς εκδίδεται μία εντολή για πολλές και διαφορετικές μετακινήσεις του ίδιου ατόμου, οι οποίες τροποποιούνται συνεχώς, γ) από τα επισημασμένα δικαιολογητικά δεν αποδεικνύεται πάντα ο σκοπός της μετακίνησης. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις ακρεώσιμης καταβολής τακτικών και πρόσθετων αποδοχών λόγω υπέρβασης των νομίμων ορίων υπερωριακής απασχόλησης μετακλήτων υπαλλήλων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις μη εμπρόθεσμης απόδοσης λογαριασμού ΧΕΠ σε 37 περιπτώσεις, ποσού 271.060,88 ευρώ, δεν υποβλήθηκαν

έγκαιρα τα δικαιολογητικά απόδοσης λογαριασμού από την εκκαθαρίζουσα υπηρεσία προς τη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της ΓΔΟΥ, μο-

λονότι σχεδόν όλοι οι υπάλληλοι των ΧΕΠ είχαν στείλει τα εν λόγω δικαιολογητικά (υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Στο υπουργείο Προστασίας του Πολίτη υπήρξαν ενδείξεις παρατυπιών κατά την εξόφληση δαπανών μέσω πάγιας προκαταβολής, και συγκεκριμένα: α) πληρωμές σε επιχειρήσεις με ανασταλή καταχώρησης στο ΓΕΜΗ, β) πληρωμές όπου η πλειονότητα των παραστατικών για την κάλυψη αναγκών μακροχρόνιας διάρκειας εκδόθηκαν από μικρό αριθμό δικαστικών νεοσυστατών εταιριών, που δρα-

στηριοποιούνται στην εκμίσθωση και διαχείριση ακινήτων αποκλειστικά προς το προσωπικό του υπουργείου, σε διαφορετικές περιόδους ανά την Ελλάδα, τα δε παραστατικά, ακόμη και για διαμονή 180 ημερών, εκδόθηκαν κάτω του ορίου των 500 ευρώ, για το οποίο απαιτείται ηλεκτρονική πληρωμή, και εξοφλούνταν ανά 3-4 ημέρες. Για τις ανωτέρω δαπάνες δεν εκδόθηκαν ηλεκτρονικά τιμολόγια.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις μη τήρησης των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 4270/2014 περί προϋποθέσεων έκδοσης ΧΕΠ, καθότι αφορούσαν δαπάνες για τις

οποίες ήταν δυνατόν να ακολουθηθεί η διαδικασία της έκδοσης εντάλματος πάγιας προκαταβολής ή τακτικού εντάλματος πληρωμής, αφού δεν προέκυπτε δυσχέρεια στην πλ-

ηρηση των διατυπώσεων που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις για τη δικαιολόγησή τους (υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις αμειψιμοτικών χρηματικών ενταλμάτων έτους 2024, που αφορούσαν τακτοποίηση πληρωμών προηγούμενων ετών του υπουργείου Εσωτερικών, στις οποίες δεν τηρήθηκε η διαδικασία ανάκλησης της δεσμευθείσας πίστωσης και έκδοσης νέας απόφο-

ρης ανάκλησης υποχρέωσης κατά το επόμενο οικονομικό έτος. Στο υπουργείο Εσωτερικών διαπιστώθηκε η εκπρόθεσμη υποβολή στο Ελεγκτικό Συνέδριο και στη Γενική Επιθεώρηση ΥΠΕΕ των επίκαιρων Καταστάσεων Χρηματικής Διαχείρισης των άμισθων προξενικών Αρχών.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Επί συνόλου 13 αντιπρήξεων, που υποβλήθηκαν από την αρμόδια ΔΥ-ΕΕ στο στάδιο ελέγχου και εκκαθά-

ρισης δαπανών, διαπιστώθηκε σε 11 περιπτώσεις έλλειψη αντίκρισης εκ μέρους του διατάκτι των αι-

τιάσεων των αντιπρήξεων, και μόνο έκδοση εντολής εκτέλεσης της δαπάνης.